

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
ítélete**

Az ügy száma: Pfv.V.21.655/2015/6.

A tanács tagjai:

Dr. Bartal Géza a tanács elnöke

Dr. Farkas Attila előadó bíró

Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin bíró

A felperes:

A felperes képviselője:

dr. Sopow Tamás ügyvéd

Az alperes:

Az alperes képviselője:

dr. Horváth Péter ügyvéd

A per tárgya:

Tartozás megfizetése

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

Felperes

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Győri Ítéltábla Gf.II.20.036/2015/3/I.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Tatabányai Törvényszék 9.G.40.062/2012/66.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős ítéletet hatályon kívül helyezi.

Az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg az állam javára, felhívásra 2.309.500 (Kettőmillió-háromszázkilencezer-ötszáz) forint fellebbezési illetéket.

Kötelezi az alperest, hogy fizessen meg 15 nap alatt a felperes részére 4.000.000 (Négymillió) forint együttes másodfokú perköltséget és felülvizsgálati eljárási költséget.

Az ítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

- [1] A felperes és az alperes között a 2008. január 1. és 2010. november 30. közötti időszakban vállalkozási jogviszony állt fenn, amelynek keretében az alperes a felperes eseti megrendelése alapján a

rendelkezésére bocsátott fémlemezekből fémstancolással különféle alkatrészeket állított elő. A fémmegmunkálás során keletkező fémhulladék sorsáról a felek sem a gazdasági kapcsolatuk kezdetén, sem az eseti megrendelések leadásakor nem állapodtak meg.

[2] Az alperes a felperes megrendeléseit megfelelően teljesítette, a munkavégzés során keletkezett fémhulladékot pedig a saját egyéb hulladékaival együtt összegyűjtötte és átadta egy hulladékkereskedő vállalkozás részére.

[3] 2010. október 4-én az alperes az egyes fémek begyűjtésével és értékesítésével összefüggő visszaélések visszaszorításáról szóló 2009. évi LXI. törvény szabályaira hivatkozva megkereste a felperest, hogy nyilatkozzon a tulajdonát képező hulladék eredetéről és felhasználási módjáról. A felperes ezt követően a hulladék kiadását, illetve értékének megtérítését kérte az alperestől. Az alperes a hulladék ellenértékeként 10.490.000 forint elszámolását ajánlotta fel akként, hogy amennyiben további megrendeléseket kap a felperestől, ezt az összeget 20 havi egyenlő részletben jóváírja az őt megillető vállalkozói díj terhére a felperes javára. A felperes az ajánlatot nem fogadta el.

A kereseti kérelem és az alperes védekezése

[4] A felperes módosított keresetében a fémhulladék értékeként 28.868.209 forint és járulékai megfizetésére kérte az alperest kötelezni.

[5] Az alperes érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult.

Az első- és másodfokú ítélet

[6] Az elsőfokú bíróság ítéletében az alperest 28.868.209 forint és járulékai megfizetésére kötelezte. A határozat indokolása szerint a felek a jogviszonyuk fennállása alatt nem rendelkeztek az alperes fémmegmunkálási tevékenysége során keletkezett fémhulladék sorsáról. A hulladék ezért a felperes tulajdonában maradt, így azt a felelős őrző alperes nem értékesíthette volna anélkül, hogy előzetesen felhívta volna a felperest a hulladék elszállítására. Az alperes tehát megbízás nélküli ügyvivőként járt el, amikor a hulladékot átadta egy hulladékkereskedőnek, eljárása pedig annyiban nem volt helyénvaló, hogy a fémhulladékot nem a forgalomban elérhető legmagasabb áron értékesítette. A hulladék értékét ezért, amelyet a kirendelt igazságügyi szakértő aggálytalan szakvéleményében 28.868.209 forintban határozott meg, a felperes részére meg kell térítenie. A hulladék tárolásával összefüggésben az alperesnek a szakértői véleményből kitűnően kiadása nem merült fel, a hulladékkereskedők ugyanis ingyenesen biztosítanak tárolóeszközt a keletkező fémhulladék tárolására és szállítására.

[7] A másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet megváltoztatta és a keresetet elutasította. A jogerős ítélet indokolása szerint ... és ... nyilatkozatai, valamint ..., ..., ... és ... tanúk vallomásai

alapján megállapítható, hogy a felek ráutaló magatartással megállapodtak abban, hogy a felperes a gyártási hulladéokra nem tart igényt, azzal az alperes szabadon rendelkezhet. Az alperes ezért jogszerűen adta át a hulladékot egy fémhulladékok begyűjtésével foglalkozó vállalkozásnak, a hulladék értékét pedig a felperes részére nem kell megtérítenie.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

- [8] A jogerős ítélet ellen - annak hatályon kívül helyezése és az elsőfokú ítélet helybenhagyása iránt - a felperes élt felülvizsgálati kérelemmel.
- [9] Kifejtette, hogy a jogerős ítélet sérti a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 98. §-át, 201. § (1) bekezdését, 205. § (1) bekezdését, 207. § (1) és (4) bekezdését, és 216. § (1) és (2) bekezdését, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III: törvény (Pp.) 206. §-át.
- [10] Érvelése szerint a másodfokú bíróság a bizonyítékok téves értékelése alapján állapította meg, hogy ráutaló magatartással az alperesre ruházta át a nagy értékű fémhulladék tulajdonát, illetve, hogy egyébként ráutaló magatartással lemondott a hulladék feletti tulajdonjogáról. Ezt ugyanis a meghallgatott tanúk vallomásai - a jogerős ítélet indokolásában kifejtettekkel ellentétben - nem támasztották alá, az alperes 2010. október 1-jén kelt levele pedig, amelyben a hulladékot kifejezetten az ő tulajdonaként említi, egyértelműen cáfolja. A fémhulladék értékével ezért az alperesnek el kell számolnia.
- [11] Az alperes felülvizsgálati ellenkérelme a jogerős ítélet hatályában való fenntartására irányult.

A Kúria döntése és jogi indokai

- [12] A felülvizsgálati kérelem megalapozott.
- [13] A Kúria a felülvizsgálati eljárás eredményeként megállapította, hogy a jogerős ítélet sérti a Pp. 206. § (1) bekezdését.
- [14] Állalkozási szerződés alapján a vállalkozó a Ptk. 389. §-a szerint valamely dolog tervezésére, elkészítésére, feldolgozására, átalakítására, üzembe helyezésére, megjavítására vagy munkával elérhető más eredmény létrehozására, a megrendelő pedig a szolgáltatás átvételére és díj fizetésére köteles. A munkát a vállalkozónak a Ptk. 391. § (1) bekezdése értelmében alapvetően saját költségén kell elvégeznie, a felek azonban - e diszpozitív szabálytól a Ptk. 200. § (1) bekezdése alapján eltérve - abban is megállapodhatnak, hogy a megrendelő előleget biztosít a vállalkozó részére. Rendszeresen előfordul a gyakorlatban az is, hogy a vállalkozó munkájához az anyagot a megrendelő biztosítja. Feldolgozásra vagy átalakításra irányuló vállalkozási szerződések esetében ez szükségszerű is. Ilyenkor, vagyis ha a vállalkozó a

megrendelő által a rendelkezésére bocsátott anyag felhasználásával végzi el a munkát, a munkavégzés befejezésekor az anyag megmaradt részével a vállalkozónak akkor is el kell számolnia, ha erről a vállalkozási szerződés külön nem rendelkezik, hiszen - a felek eltérő megállapodása hiányában - az anyagnak ez a része is a megrendelő tulajdonát képezi.

[15] A felek gazdasági kapcsolata kezdetén megkötött szóbeli keretmegállapodás, illetőleg a felperes írásbeli és szóbeli eseti megrendelése a fémmegmunkálást követően megmaradó alapanyagról (az ún. fémhulladékról) külön nem rendelkeztek. Azt pedig a másodfokú bíróság a bizonyítékok téves értékelése alapján állapította meg, hogy a felperes a fémhulladék tulajdonát ráutaló magatartással az alperesre ruházta át.

[16] Kétségtelen, hogy szerződési akaratukat a felek nemcsak szóban vagy írásban, hanem a Ptk. 216. § (1) bekezdése értelmében ráutaló magatartással is kinyilváníthatják. A szerződés létrejöttét eredményező ráutaló magatartásról azonban csak akkor lehet szó, ha valamely magatartásból a másik félnek egyértelműen fel kell ismernie a szerződési akaratot, mert az általános élettapasztalat szerint az másképp nem értékelhető. A ráutaló magatartás nem hoz létre szerződést, ha a felek magatartása nem fejezi ki a megegyezést a szerződés lényeges pontjaiban. A hallgatás, a nyilatkozattétel elmulasztása csak akkor jelent a szerződést létrehozó ráutaló magatartást, ha az eset összes körülményeiből az következik, hogy beleegyező akaratot fejez ki.

[17] A fémmegmunkálást követően megmaradt alapanyag, a közismerten jelentős értéket képviselő fémhulladék esetében az a körülmény, hogy a megrendelő felperes a jogviszony fennállása alatt nem hívta fel a vállalkozó alperest ennek a megmaradt alapanyagnak, a hulladéknak a visszaszállítására, az általános élettapasztalat alapján - éppen a fémhulladék jelentős értékére tekintettel - önmagában nem értékelhető akként, hogy a felperes ezzel kétséget kizáróan lemondott a hulladék feletti tulajdonjogáról. A rendelkezésre álló adatok szerint a felperes hallgatását maga az alperes sem értékelte így, a fémhulladékot ugyanis még a 2010. október 1-jén kelt levelében is a felperes tulajdonaként említette, és a per során is azt állította, hogy a hulladék sorsát illetően a felek között nem jött létre megállapodás. A másodfokú bíróság értékelésével ellentétben a felek képviselőjének nyilatkozatai és a perben meghallgatott tanúk vallomásai sem igazolták fémhulladék tulajdonának átruházására irányuló megállapodás létrejöttét. ... tanúnak, a felperes korábbi alkalmazottjának - saját vallomásából kitűnően - nem is tartozott a feladatkörébe a hulladékokkal kapcsolatos ügyintézés.

[18] A perben keletkezett bizonyítékok alapján tehát kétséget kizáróan nem állapítható meg, hogy a felek bármilyen módon, akár csak ráutaló magatartással is rendelkeztek volna az alperes részére a fémmegmunkálás céljára átadott alapanyag megmaradt része tulajdonának átruházásáról, a fémhulladék jogi sorsáról. Az

alperesnek ezért a hulladékkal legkésőbb a jogviszony megszűnésekor el kellett volna számolnia, azzal önhatalmúlag nem rendelkezhetett volna. A felperesnek a fémhulladék értékétől való eleséséből adódó álló kárát ezért az alperesnek a Ptk. 318. § (1) bekezdése és 339. § (1) bekezdése alapján - az elsőfokú ítéletben foglaltaknak megfelelően - meg kell térítenie.

[19] A kártérítés összegét az elsőfokú bíróság a felek nyilatkozatai és a beszerzett aggálytalan igazságügyi szakértői vélemény alapján helytállóan határozta meg.

[20] A kifejtettek értelmében a Kúria a jogerős ítéletet a Pp. 275. § (4) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, és a jogszabályoknak megfelelő elsőfokú ítéletet helybenhagyta.

Záró rész

[21] Az alperes a Pp. 78. § (1) bekezdése szerint köteles a jogi képviselővel eljáró felperes áfát is magában foglaló ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltségét és felülvizsgálati eljárási költségét megfizetni. Az illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt fellebbezési illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése értelmében szintén az alperes viseli.

[22] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a felperes kérelmére a Pp. 274. § (1) bekezdése alapján tárgyláson bírálta el.

Budapest, 2016. április 07.

. Bartal Géza s.k. a tanács elnöke, Dr. Farkas Attila s.k. előadó bíró, Dr. Simonné Dr. Gombos Katalin s.k. bíró